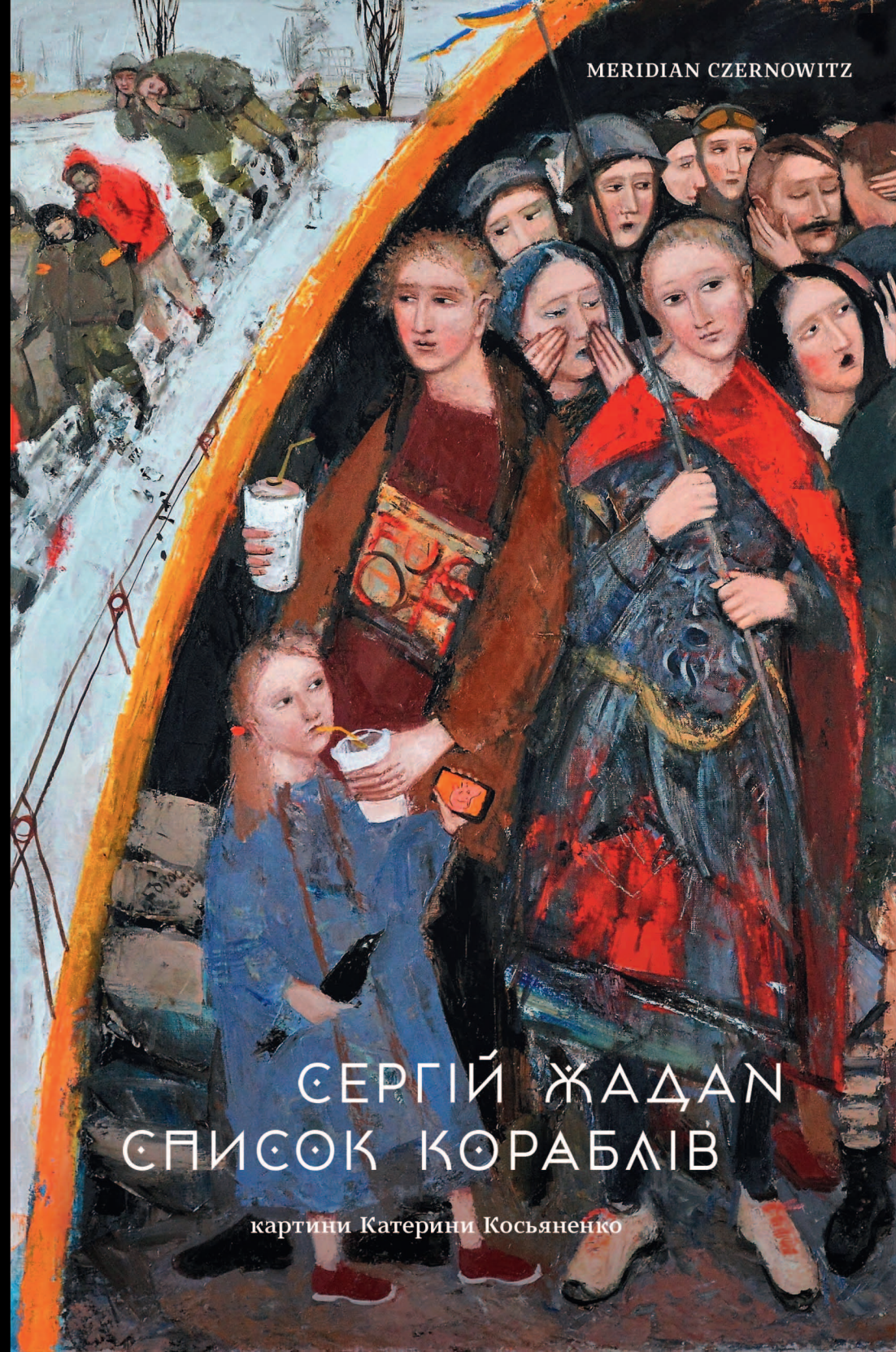

MERIDIAN CZERNOWITZ

Сергій Жадан · Список кораблів

MERIDIAN CZERNOWITZ

СЕРГІЙ ЖАДАН
СПИСОК КОРАБЛІВ

картини Катерини Косьяненко

MERIDIAN CZERNOWITZ
МІЖНАРОДНА ЛІТЕРАТУРНА
КОРПОРАЦІЯ

ISBN 978-617-8024-00-0

9 786178 024000

MERIDIAN CZERNOWITZ
МІЖНАРОДНА ЛІТЕРАТУРНА
КОРПОРАЦІЯ

Сергій Жадан

СПИСОК КОРАБЛІВ

Нові вірші, 2018–2019

Картини Катерини Косьяненко

MERIDIAN CZERNOWITZ

2021

+ + +

Ви готові?

Душі лісових птахів зіштовхуються в повітрі.
Час наслухати ніч, торкатись невидимих крил.
Ви готові зійти на опівнічній платформі
й підхопити цю давню мелодію?
Грифель у дитячих руках проводить лінію дихання,
лінію, за яку не заступить вогонь.
Бути разом, триматися світла,
триматися разом посеред крил,
які на щось у цьому повітрі опирались,
щось вихоплювали з нього, пружинили,
прорізали світло в картонних коробках весни.

Ви готові

читати вголос так пристрасно,
ніби цілуєтесь із власним видихом,
ніби освідчуєтесь кисневі своєї країни?
Ви готові говорити так, ніби саме від ваших слів
залежить майбутнє цивілізації?
Готові говорити про вечір так,
як говорять про смерть в операційній?

Балансувати на межі вугільної радості,
виходити за окреслене коло на лікарняному
подвір'ї. Ви готові?

Хапатися за крило, вихоплене з простирадл
світанку. Ви готові?
Вкладати пальці в рани морожених яловичих туш,
відчувати серцебиття міста на вечірніх перехрестях.

Спів, яким заливають гіпсові форми голосу.
Спів, що наповнює поштові скриньки легень
кореспонденцією вітру.
Спів, що ламає хлібину мови,
годуючи ранок житнім присмаком псалма.

Всі, хто виявився достатньо сильним,
аби протистояти темряві,
всі, хто став під знамена співання опівнічної пори, —
так ми видихаємо нашу свободу:
тютюновим димом у прозоре склепіння ранку,
так проступають лики запалень
на вітражах легень.
Так ми оспівуємо полеглих у золотому піску надвечір'я.
Звучання — й нічого більше.
Радість і довгий тривалий вечір, як голос,
як дихання,
збите співом і поцілунками.

+ + +

Сходитись і говорити — почнімо з найтяжчого.
Почнімо цей шал вживання у ніч,
яка проступає вугіллям на простирадлах.

Ріка, ніби скинута через голову сукня,
ще пам'ятає тепло,
ще озивається на серцебиття,
ближче до ранку, коли постає
збита поетика втоми.

Ось ми — викричані в цю ніч,
вигорілі на сонці, наче кераміка.
З мовою, схожою на пташиний кліт.
З голосами, мов у тварин, що перегукуються,
дивлячись, як зусібіч приступає пожежа.

Сходяться люди задиханого прикордоння.
Сходяться різники, чиї пальці стягує
кров, мов канцелярське чорнило.
Сходяться вічні погоничі, несучи за собою
великодній дух бійні.

Книги, що пахнуть травою і молоком.
Ікони, друковані в типографії
разом із маніфестами футуристів.

Нюшать звірі солодку мову світанку.
Вчать правопис червневих туманів,
серед яких ховаються їхні вбивці.

Почнімо ходу зеленою пусткою,
присмерковою батьківщиною,
почнімо гін жертовної звірини крізь
хорове розспівування пшениці.
Почнімо всі, хто бачив,
як ховаються в полі вальдшнепи душ,
хто заходив у воду,
щоби засмагою пройняти її
крижану тривожність.

Почнімо з найтяжчого — зі співу й гасіння вогню,
який підступає з ночі.

Почнімо із шепотіння імен,
виплітаймо разом цю лексику смерті.

Стояти і говорити про ніч.
Стояти і наслухати з туману
голоси пастухів,
що оспівують кожна
загублену душу.

+ + +

Царство небесне, — говорять вони про життя.
Про хатній побут, про час,
який їм відпущено на любов.

Царство небесне, — називають вони
свій споконвічний світ, дитячу печаль,
що сковує мову відважних.

Царство небесне — це дишуть тварини в стайнях,
це надивляються за зорею мудрі птахи,
майже члени родини,
яких і заб'ють на родинні свята.

Головне у житті —
перемогти страх перед зимою, побачити
мудрість в опаданні снігів, піймати ритм рухливої
темряви, яка неодмінно скінчиться відлигою.

Гін високого неба над низинами —
царство небесне, протоптане
жіночим взуттям у синіх заметах,
царство небесне в підручниках,
принесених школярами зі школи,
мов хліби із пекарні.

Лише співає домашня птиця,
вітаючи власний відхід.
Співає птиця, холонучи серцем
посеред великого переходу зими.

Нам усім, ніби терновим винам, доходити любові
до цієї землі, до нашого царства,
над яким формується голосовий апарат
горизонту.

Тривожна віра порубіжних народів —
бажати царства небесного своїм померлим,
особливо тим із них, хто ні в що не вірив:

значити їхній відхід пташиним співом,
відпускати їх у глибокі сніги, ніби в море,
в човнах, вантажених
гірким слобожанським терном...

...Мій тато помер 4 січня.
Того дня йшов сильний густий сніг.
Якийсь час вони йшли
один одному
назустріч.

+ + +

Чому я постійно говорю про церкву?
Велика спокуса — бути зрозумілим.
Велика наївність — потреба дорослих людей
триматись разом, щоби ніхто не здогадався
про їхню самотність.

Вистачає почутого у дитинстві, аби зрозуміти,
з чим щоденно доводиться мати справу:

ось барвники метафор,
здатні перетворити воду на криваве столове вино;

ось серце Христове — відкрите, ніби
концертний рояль, який знову відіграв
щось академічне в порожньому залі;

ось я — залишений кимось серед громади,
поставлений кимось перед необхідністю
сприймати історію смерті й жертвності
як родинну історію,

повторюю за старшими прокляття,
покладені на хорову музику,
вспівую разом із усіма,
люто вірую.

Люто вірую в зелень, яка щороку
перекрикує цегляну кладку, як перекрикує
професорів обурена аудиторія.
Люто вірую в місяць, що росте, ніби гнів
при лівій легені травневого неба.
Люто вірую в літературу,
якою обігрівають печі
в дитячих будинках.

Одна мова, одні слова —
і для пристрасті, і для статистики.
Єдиний для всіх травень.
Єдиний для всіх вогонь.

+ + +

Я тебе обожнюю, боже, я тебе обожнюю.
Це твоє вміння радісно говорити про найгірше.
Ця твоя здатність примушувати сильних людей
згадувати про власну слабкість,
мистецтво робити всіх беззахисними
перед відвертістю.

Я обожнюю твою втому,
яка спонукає нас втішати одне одного,
обожнюю твою легку іронію вчителя,
який знає, що більшість учнів, покинувши
клас, ніколи в житті не скористається
жодною з математичних формул.
Обожнюю твою відсутність, яка давно
нікого не бентежить.

Я обожнюю цю розлитість світла в ранковому повітрі,
ці наші спроби трактувати мову дерев,
цю нашу закоханість у відродження листя,
цю нашу вперту науку викидання каміння
з річкового русла,
поглиблення річища,
кріплення берегів.

Приручення світу, пригортання до грудей
згустків темряви, в сподіванні на те,

що вони освітяться зсередини вогнем,
про який ти весь час говориш.

Я обожнюю, боже, твої інституції,
твою церкву, яка тримається на нашому небажанні
визнати, що тебе не існує.

Обожнюю твоїх святителів, які
проходять хвилями європейських річок,
наче циркові артисти битим склом,
святителів, які, навчаючи покори,
насправді навчили нас поезії.

Страх, мов сюжет, записаний в книгу.
Прощення, яке можна ословити
завдяки євангелістам.
Я обожнюю тебе за твою непереконливість.

Горить сонце над приреченим містом.
Горить сонце, стоять пророки.
Оплакують місто, яке бореться і не здається.
Оплакують місто, наповнене мужністю.
Плачуть і не розуміють,
звідки стільки любові в тих,
кого ніколи не любили.

+ + +

Ось про це і розповім:
про зелене око демона в кольоровому небі.
Про око, що визирає з-поза лаштунків дитячого сну.
Про око дивака, в якому страх змінюється захватом.

Все почалося з музики,
зі шрамів, що лишав по собі спів,
почутий із однолітками на осінніх весіллях.

Дорослі, що грали музику.
Дорослість, що цим і визначалась —
умінням грати музику.
Так, ніби в голосі з'являється ще одна нота,
яка відповідає за щастя,
так, ніби в чоловіках закладений цей інстинкт —
бути мисливцем і півчим.

Музика — карамельне дихання жінок,
тютюнове волосся чоловіків, які похмуро
готуються битися на ножах із демоном,
що прийшов без запрошення на весілля.

Музика за цвинтарною огорожею.
Квіти, що ростуть із жіночих кишень,
школярі, що зазирають у печі смерті.

Найбільш протоптані стежки — на цвинтар і до води.
В землю ховають лише найдорожче —
змащену зброю, що визріє стиглим гнівом,
порцелянові серця батьків, що озвуться
співом шкільного хору.

Про це і розповім:
про духові інструменти тривоги,
про весільну процесію, яка входить до пам'яті,
наче до Єрусалима.

Закласти під серце
ламаний псаломний ритм дощу.
Чоловіки, що танцюють так, ніби гасять
черевиками степову пожежу.
Жінки, що так тримаються в танці за чоловіків,
ніби не пускають їх на війну.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.